

Dkt. Elaine Phillips, Fasihi ya Agano la Kale, Hotuba ya 24, Marudio ya hotuba ya 23 kuhusu Mithali

© 2024 Elaine Phillips na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Elaine Phillips katika kozi yake ya Historia, Fasihi na Theolojia ya Agano la Kale, hotuba nambari 24.

Habari za asubuhi. Amani ya Kristo iwe nawe.

Asante. Natumai umefurahia Calvin na Hobbes kwa asubuhi. Kuna ujumbe mzito nyuma ya hili, kwa hivyo acha nisisitize tu, kama nilivyosema hapo awali, nachukia kurudia, lakini nimegundua kuwa wakati mwingine hilo lina thamani kidogo.

Tafadhali, tafadhali, tafadhali, unapoandika karatasi hii ya ukurasa mmoja, inapaswa kuanza kama karatasi ya kurasa nne au tano, unapoandika kila kitu unachofikiri unajua kisha ukapunguza na kuondoa maneno yote ya ziada. Wengi wetu tunaandika mengi sana kwa sababu tumefundishwa shuleni la upili kuandika karatasi ya kurasa tano, na kwa hivyo unaongeza na kadhalika ili kupata kurasa tano. Sasa, nataka uandike kwa ufupi, bora, uliopangwa vizuri, wenye mawazo, na wa kuchochea, chochote unachokiita.

Unajua, niandikie tu karatasi nzuri kutokana na hilo. Carrie atabadilisha muundo wa kikao chake cha mapitio kidogo tu kwa ajili ya kesho usiku, na anakualika uje wakati huo. Atasoma karatasi zako, aziangalie, na kwa namna fulani atazichana kwa upole.

Carrie amepitia madarasa kadhaa nami, kwa hivyo anajua jinsi karatasi za ukurasa mmoja zinavyopaswa kuonekana. Kwa hivyo, ikiwa unataka kutumia fursa hiyo, ni saa 1 usiku wa kesho katika Chase 26, na hii bado ni sauti kidogo, sivyo? Je, unazidisha? Ninahisi kama inasikika sana. Je, hiyo ni bora zaidi? Sawa, tunaweza kuirekebisha ikiwa tunahitaji.

Je, una maswali yoyote kuhusu magazeti hayo? Hakikisha, kama nilivyosema wiki iliyopita wakati fulani nilipokuwa nikizungumzia kuyahusu, unaangalia vyanzo, rasilimali zilizo kwenye maktaba, rafu zote za maoni zilizo kwenye maktaba. Nenda kwenye hizo. Usitumie Matthew Henry aliye mtandaoni.

Matthew Henry anapenda mambo fulani, lakini si kwa gazeti hili. Na mambo mengine ambayo yako mtandaoni, hutaki kuyatumia. Samahani kukuambia hilo.

Tumia maktaba. Haitakuua. Ndiyo, Susanna.

Ndiyo, ni swali zuri. Nataka ufikirie kwa aya. Ukurasa mzima, kwa sababu ya unachofanya katika karatasi hii, kutakuwa na masuala madogo madogo ambayo unayashughulikia, bila shaka, bila kujali ni methali gani uliyochagua.

Kwa hivyo, ningependekeza aina fulani ya kanuni ya kidole gumba. Karatasi yako inapaswa kuwa na aya tatu au nne nzuri na thabiti ndani yake. Kwa hivyo, asante.

Swali zuri. Ndiyo. Unataka hili liwe na nafasi mbili.

Ndiyo, nafasi mbili. Nafasi moja ingekuruhusu kupata mengi zaidi kwenye ukurasa, lakini hiyo siyo tunayotafuta. Tunatafuta sehemu ya kukata.

Ndiyo, Kate. Unamaanisha nini unaposema kazi ya awali? Mambo yote ninayokuambia ufanye hatua ya kwanza, ya pili, ya tatu, ya nne, na kadhalika. Unajua, unaandika maelezo kuhusu hili, unaandika maelezo kuhusu hilo, unaniambia unachofikiria kuhusu hili, na unaniambia maoni yanasema nini.

Yote unayoweza kuwasilisha, pamoja na karatasi ya ukurasa mmoja. Je, sizungumzi Kiingereza? Unaonekana kuchanganyikiwa. Huna haja ya kuiandika.

Kama nilivyosema kwenye barua pepe yangu, nadhani nilikutumia barua pepe kuhusu hili. Kama nilivyosema kwenye barua pepe, unaweza kuandika mambo hayo yote kwa mkono na kuyaleta darasani tarehe ya mwisho ikiwa unataka. Ukiwasilisha karatasi yako mtandaoni, iandike kuwa hati moja.

Kama umetumia vitu hivi, na kwa njia, haitakudhuru kutumia vitu hivi ambavyo tayari vimeingizwa kwenye kompyuta yako, kwa sababu basi unakata na kubandika tu na, unajua, unavichanganya kidogo, badala ya kushughulika na maelezo yaliyoandikwa kwa mkono. Lakini ni juu yako. Ninachotaka kusisitiza tu, nataka karatasi ya mwisho, lakini nataka kuona kazi ya awali pia.

Kwa sababu mimi huweka alama sehemu, sehemu ya alama inategemea hilo. Ndiyo, Ginger. Ndiyo, karatasi yako ya mwisho, ushauri wako, chochote kitakachotokea, chochote unachotaka kukiita, kitategemea kila kitu ambacho umekuwa ukikifanyia utafiti, ukikifikiria na kukiandaa.

Sawa. Waulize sasa. Sawa, tuseme samahani; endelea, Caitlin.

Ndiyo, unajua, hiyo ni sehemu ya kazi yako ya awali. Kwa hivyo, nionyeshe rasimu yako ya kwanza au rasimu. Hiyo ni sawa pia.

Nitaziangalia na kuona ulikuwa wapi kabla hujamaliza na karatasi hiyo ya mwisho. Kila kitu unachofanya ambacho ni sehemu ya mchakato wako wa kuandika karatasi

hii, nataka kukiona. Na zaidi ya hayo, hata kama karatasi yako ya mwisho inakosa kitu hapa na pale nikiona kwamba iko katika kazi ya awali, hiyo itakusaidia.

Hilo litakusaidia sana. Nafasi ya mwisho. Maswali? Naam, ni wakati wa kuimba pamoja.

Tuendeleo tena na Zaburi ya 51. Nimekupa tafsiri ya Kiingereza hapa ikiwa una muda wa kuiangalia unapoimba. Au kama huimbi, unajua, unaweza kuzingatia Kiingereza kwa sababu ni njia nzuri ya kuanza siku yetu pamoja.

Siku yetu na wiki yetu pamoja.

Baba wa mbinguni, asante sana kwa wema wako kwetu. Asante kwamba tumepata zawadi na mapendeleo ya kuweza kuamka asubuhi ya leo, kula chakula, kuwa na joto na usalama, kufurahia fursa hii ya kusoma, kuwa na marafiki.

Bwana, katika mambo haya yote, tunatambua kwamba tunayachukulia kirahisi, lakini yanatoka mkononi mwako mwema. Na kwa hivyo, tunashukuru kwa hilo. Tunashukuru kwa neno lako.

Tunashukuru kwa sehemu hii ambayo tutajifunza leo. Na tunaomba kwa bidii pamoja, Bwana, kwamba utusaidie kufikiria kwa makini na kwa uwazi. Neno lako liwe hai na lenye nguvu mioyoni mwetu na hata lenye nguvu leo ili kuondoa baadhi ya mambo ambayo hayakupendezi.

Bwana, utusafishe, tunaomba, na utufundishe, utuandae kuwa watumishi bora katika ufalme wako. Tunapolipa mambo haya, tungewaomba pia viongozi wetu, katika ngazi za mitaa na za kitaifa na kimataifa. Wanahitaji hekima yako, Bwana.

Tunaomba kwamba, kwa neema na rehema yako, uwape. Baba, tunaomba mambo haya katika jina la Kristo kwa shukrani. Amina.

Naam, tutaanza na fasihi ya hekima leo. Hasa, baada ya maoni machache ya utangulizi, tutazingatia kitabu cha Mithali. Kama unavyojua, ikiwa umepakua muhtasari wa hotuba, kidogo tu kwa njia ya mapitio, kwa sababu haina madhara kufanya hivyo ili kuona jinsi hii itakavyofanya kazi.

Kumbuka tulipokuwa tukishughulika na mambo ya kihistoria tulipomfikia Daudi, na huo ulikuwa wakati mwafaka wa kuchukua kidogo tangent na kutazama Zaburi, kwa sababu nyingi kati yao zinahusishwa na jina la Daudi. Na kwa hivyo tulichukua nyenzo za kishairi katika muktadha huo. Sasa, tunapoendelea kwa Sulemani, Sulemani alijulikana kwa nini, zaidi ya hekima? Nne Ws? Mariamu? Msaada mdogo hapo.

Ndiyo, wanawake, utajiri, ibada, hekima. Vitu vya manufaa. Na bila shaka, leo, kwa sababu jina la Sulemani linahusishwa na vitabu vitatu kati ya vinne ambavyo tunaviona kama maandishi ya hekima, tutachukua tena nyenzo za kihistoria na kutumia muda katika fasihi ya hekima.

Mapitio mafupi tu. Sifa za ushairi wa Kiebrania ni zipi? Sifa kuu ya ushairi wa Kiebrania ni ipi? Chelsea? Ni ulinganifu. Nzuri.

Na ni aina gani tatu za ulinganifu tulizopata tulipokuwa tukizungumzia? Unataka kumpa mtu pesa... Sawa, sintetiki inamaanisha nini? Hebu tuimalize. Sawa. Mstari wa kwanza, umeongezwa, umeongezwa, umeongezwa.

Na hizo mbili zingine ni zipi? Kate? Kinyume. Sawa, kumaanisha kuwa mstari wa kwanza una kinyume chake kama ilivyoielezwa katika mstari unaofuata. Na kama nilivyokuambia tulipokuwa tukizungumzia hili, ni katika kitabu cha Mithali, hasa kuanzia sura ya 10 na kupitia sura ya 15, ambapo tuna mkusanyiko wetu mkubwa wa vinyume.

Na hiyo si bahati mbaya kwa sababu moja ya kazi za kitabu cha Mithali ni kumfundisha mwanafunzi, na tutasema zaidi kuhusu hilo baada ya muda mfupi, kumfundisha mwanafunzi utambuzi. Na hakuna njia bora ya kufundisha utambuzi kuliko kusema kwa upande mmoja una hiki na kwa upande mwingine una hiki. Fikiria ni kipi bora zaidi, sawa? Na hivyo vinyume vyako hufanya kazi hivyo.

Aina ya tatu ya usambamba ni ipi? Inaanza nyingine inayoanza na SYN. Ndiyo, Suzanne. Ah, hiyo ni aina ya jumla.

Ndiyo, shikilia au weka hilo nyuma. Usiliweke nyuma yako. Ni kama uratibu tu hapa.

Lakini tuna kinyume cha maneno. Je, ni kinyume gani cha kinyume cha maneno katika aina zetu za usambamba? Kisawe, sawa. Sawa, ndiyo.

Sawa, kwa hivyo mstari wa kwanza unarudiwa lakini kwa istilahi tofauti ili uwe na mawazo ya dhana ambayo yanawasilishwa mara mbili. Na kisha, bila shaka, kama tulivyosema, hilo linatusaidia katika matarajio yetu ya kujifunza. Kwa hivyo kisawe, kinyume, sintetiki, hizo ndizo tatu za msingi.

Na kama tulivyosema tulipokuwa tukizungumzia kuhusu ushairi wa Kiebrania, kuna michanganyiko ya hayo na kuna aina nyingine za ulinganifu. Lakini haya yatatufaa kwa sasa. Mojawapo ya mambo tunayotaka kufanya kabla ya kuingia moja kwa moja kwenye Mithali ni kutumia muda kidogo kuzungumzia hekima katika muktadha wake mpana kwa sababu si nyenzo za kibiblia pekee zilizo na fasihi ya hekima, nukuu, bila nukuu.

Kila utamaduni unaoutazama ambao una kundi la kitamaduni la fasihi una kitu kinachoangukia katika kundi hili la jumla la fasihi ya hekima kwa sababu kuna mambo kuhusu kuwa binadamu ambayo hutufanya tufikirie, tutafakari, tupigane na kufanya maamuzi na tunataka kuyafanya vizuri iwezekanavyo kwa sababu, bila shaka, tunataka kuwa na hisia ya mwongozo na mwelekeo katika maisha yetu. Kwa hivyo nimeorodhesha mambo machache ambayo yataunda jinsi tunavyofikiria kuhusu hekima kwa ujumla. La kwanza ni hamu ya mwanadamu.

Hatuwezi kufanya hivi, lakini mara nyingi tunafikiri tunaweza. Na tumepewa uwezo wa kiakili unaoturuhusu kushughulika na mambo ambayo ni sehemu ya mazingira yetu na sehemu ya ulimwengu wetu. Na hivyo hamu na mwelekeo mzima wa mwanadamu wa kutaka kudhibiti maisha kadri iwezekanavyo, kupata udhibiti wa maisha kupitia nguvu ya akili.

Mungu ametupa akili zetu kwa kusudi fulani, na tunapaswa kuzitumia. Kwa kweli, kutumia akili yako ni mojawapo ya mambo ya kiroho zaidi unayoweza kufanya kwa sababu ni zawadi ya Mungu. Na kwa hivyo ndani ya uelewa huu kwamba Mungu, bila shaka, ndiye mwenye mamlaka ya jinsi kila kitu kinavyoendelea, kuna nafasi ya kutumia uwezo wetu wa kiakili na kwa kadiri tuwezavyo, tuwezavyo, kufanya maamuzi yenye mantiki zaidi.

Kwa hivyo hiyo ni moja ya mambo yatakayounda mjadala huu mzima wa hekima kwa maana pana. Nimeyaweka mengine yote hapa pia. Kuelekea kufikia lengo hilo, kukubali mafundisho ni muhimu sana.

Kama umesoma kazi katika Agano la Kale sambamba na leo, misemo ya Amenempet, hiyo ni ya kufundisha, kama vile kitabu cha Mithali kinavyofundisha. Na tunajua jinsi ilivyo muhimu kupokea mafundisho. Lengo kuu katika Mithali ni lipi? Ni baba akizungumza na mtoto wake.

Mwanangu, hili, hili, hili, na hili. Sikiliza mafundisho ya mama yako. Sikiliza mafundisho ya baba yako.

Weka amri hizo mioyoni mwenu. Sawa? Kwa hivyo maagizo ni muhimu, na hilo linakuongoza moja kwa moja kwenye nukta ya tatu, ambayo inapitisha mambo haya. Mila na mambo ambayo ni ya kitamaduni hayapaswi kuwa chukizo kwa kila kizazi kinachofuata.

Wakati mwingine huwa tunafikiri hivyo. Loo, hiyo ni desturi tu. Unajua, nataka kitu kipyua.

Usifikiri hivyo. Kile kinachotokana na mapokeo kina thamani kubwa, hasa katika kutusaidia kufikiri, na kufikiri vizuri, na kufikiria vizuri kuhusu jinsi tunavyoishi maisha

yetu. Kipengele cha nne pia kinavutia sana, hasa kuhusu Mithali, kwa sababu unaposoma Mithali, utaona kwamba kila kimojawapo ni kipande kidogo sana.

Katika baadhi ya matukio, ni vichekesho vya asili ya mwanadamu. Katika baadhi ya matukio, ni ushauri mdogo. Katika baadhi ya matukio, ni uchunguzi kuhusu jinsi mambo yanavyofanya kazi.

Na bila shaka, kila moja inaweza kujumuisha mambo mengi tu, na kwa hivyo kutakuwa na pembe zingine na pande zingine. Fikiria almasi, na fikiria mwangaza unaong'aa kupitia almasi yako, na utaona, inapotoka upande wa pili, rangi tofauti zikitoka, sivyo? Na kwa njia zingine, utakuwa na kitu kama hicho kinachotokea katika fasihi ya hekima. Kila kito kidogo, haswa katika kitabu cha Mithali, kitachangia kitu cha kuvutia.

Acha nikupe mfano halisi wa hili. Lazima ugeuke kwenye Mithali 26 kwa hili. Kama una Biblia zako, unaweza kufanya hivyo.

Nami nitasoma, na tutafanya zoezi dogo la darasa la tatu hapa, kwa wale ambao mna Biblia zenu. Kwa wale ambao hamnazo, hamna haja ya kuwa na wasiwasi kuhusu kufanya ninachowaomba mfanye. Lakini ikiwa mna Biblia yenu, andaa mkono wenu na muupige chini kabisa ya mstari wa 4 wa sura ya 26.

Chini ya mstari wa 4. Nitakuacha uende kwenye sura ya 26 kwanza. Umeificha? Hili ndilo zoezi. Sawa.

Sura ya 26, mstari wa 4 unasema, usimjibu mpumbavu kulingana na upumbavu wake, au utakuwa kama yeye mwenyewe. Kwa maneno mengine, ikiwa mtu anakukemea na kukupigia kelele, usikemee na kupiga kelele na kujibu kwa hasira. Umejishusha hadi kiwango hicho.

Ushauri mzuri sana, sivyo? Je, si ushauri mzuri? Ushauri ambao wengi wetu tunaweza kuuchukulia kwa uzito sana, kwa sababu kwa kawaida mtu anapotukasirikia sana, kiwango kizima cha kile tunachosema katika kujibu, huinuka juu. Ushauri mzuri. Ondoa mkono wako na nisome mstari wa 5. Mjibu mpumbavu kulingana na upumbavu wake, la sivyo atakuwa na hekima machoni pake mwenyewe.

Sasa, hiyo haimaanishi kwamba umrudie kwa kelele, lakini inamaanisha kwamba utamshirikisha mtu huyo na kuhakikisha kwamba mtu huyo haruhusiwi kuendelea kufikiria upumbavu wake na mawazo yake ya kipumbavu. Na hivyo ushauri mbili, na unapoziangalia zote mbili na kuangalia hali ambazo tunajikuta nazo kila siku, inahitaji utambuzi na hekima nyingi ili kujua ni ipi kati ya hizo inayotumika hapa na sasa. Sivyo? Na kwa hivyo huu ni mfano mdogo wa kile ninachojaribu kusema hapo kwa hoja ya nne.

Tuna rasilimali nzuri katika fasihi yetu ya hekima kwa ajili ya kupanga jinsi ya kufikiria kuhusu hali fulani, lakini inahitaji utambuzi mwingi. Nitazungumzia utambuzi baadaye kidogo tunapofikiria jinsi ya kutumia methali hizi maishani. Naam, mambo hayo hadi sasa yamejikita zaidi kwenye methali, lakini tunapoingia hasa katika kitabu cha Ayubu, na unajua hili vizuri kwa sababu Ayubu, bila shaka, hata kama hujasoma kitabu kizima kwa uzito, tunajua hoja kuu ni nini.

Ayubu anateseka isivyo haki, na tunapokabiliana na mateso na mateso makubwa, na mateso ambayo hatuyaelewi, na tunapokabiliana na matarajio ya kifo na vifo, ambayo hayapo tu katika kitabu cha Ayubu, bali pia katika kitabu cha Mhubiri, mwandishi wa Mhubiri anakabiliana na kifo. Na hizo mbili ni vipande muhimu vya fasihi ya hekima pia. Sasa, hizo ni vipande vyetu vya hekima vya kibiblia, lakini kila utamaduni mwingine utalazimika kupambana na mambo haya hayo hayo.

Mtesekaji na rafiki yake ni kipande cha fasihi ya hekima ya Mesopotamia. Kina aina sawa za mada kama Ayubu, kwa sababu kila mahali unapoenda, watu ni wanadamu, wanaweza kufanya makosa, wana kikomo, na wanapambana na mambo haya. Kwa hivyo hizo ndizo vipengele vya hekima vya ulimwengu wote ambavyo tunataka viwe na msingi tunapozungumzia fasihi yetu ya hekima, fasihi yetu ya hekima ya kibiblia.

Mambo machache tu ya kusema kuhusu hili. Nimetaja hili tayari. Baadhi ya mambo unayosoma katika ulinganifu wa Agano la Kale yatakupa dirisha dogo kuhusu hili, lakini kuna mengi zaidi kwa sababu nilizotoa hivi punde.

Wanadamu wanapambana na maswali haya. Sasa hapa kimsingi tuna mapitio ya kile nilichosema muda mfupi uliopita nilipokuwa nikizungumzia baadhi ya vidokezo hivyo vya awali, na utahitaji kujua mambo haya, mambo yanayoainisha kila moja ya maandishi ya hekima ya kibiblia. Kwanza kabisa, Mithali ni ya vitendo.

Mmoja wa wafafanuzi bora wa Agano la Kale ambaye pia ameandika maoni madogo kuhusu Mithali amesema, Mithali ni uchamungu katika mavazi ya kazi. Na ndivyo ilivyo hasa. Inatuelezea jinsi tulivyo tunapoamka asubuhi na mapema, kama tulivyo, hii ni kama kuchukua kanuni na kuitumia, tunapoendesha gari barabarani na tunajaribiwa kuelekea hasira barabarani au kitu kama hicho.

Mithali ni kuweka uchamungu katika mavazi ya kazi. Ni kuutazama. Na kama nitakavyosema baada ya muda mfupi, pia hutufanya tuwe wazimu wakati mgumu zaidi na kutuchekesha, na tunapaswa kujifunza kutokana na hilo pia.

Ayubu na Mhubiri wanapambana na masuala haya ambayo nimekuwa nikitaja, mateso, kifo. Na kwa sababu hatujui mengi kuhusu yaliyo mbele yetu na hatujui sababu katika visa vingi hivi kiasi kwamba maswali yanayojitokeza, yanaainishwa kama fasihi ya hekima ya kubahatisha au falsafa. Na hatimaye, Wimbo Ulio Bora, cha kufurahisha ni kwamba, haukuwa ukiainishwa kama fasihi ya hekima.

Kwa muda mrefu, ilifikiriwa tu kama, vema, ushairi wa mashairi. Lakini polepole imeingia katika kundi la fasihi ya hekima. Kwa nini unafikiri hiyo ni kweli? Tutatumia Ijumaa kuzungumzia Wimbo wa Nyimbo, sehemu ya Ijumaa.

Unafikiri kwa nini Wimbo wa Nyimbo uko katika fasihi ya hekima? Kama umeisoma, unajua, wazo lako la kwanza kuihusu litakuwa, oh, kweli? Mada kuu ya Wimbo wa Nyimbo ni ipi? Neno moja. Linaanza na L. Ni upendo, sivyo? Na ni upendo kati ya watu wawili wanaopendana. Wamefurahishwa.

Wana furaha tu juu ya kila mmoja. Kati ya sehemu zote maishani mwetu, hapo ndipo tunapohitaji kuwa na busara, sivyo? Na kwa hivyo tutazungumzia baadhi ya mambo tunayojifunza kutokana na mashairi hayo mazuri na yenye furaha ambayo ni Wimbo Ulio Bora. Hiyo ni Ijumaa.

Sawa. Mambo machache zaidi ya kufanya kwa njia ya utangulizi kabla hatujaingia katika Mithali yenyewe. Kwa kuzingatia kile ambacho nimekuambia na upana huu wa nyenzo unaokuja chini ya mwavuli wa fasihi ya hekima ya kibiblia, unajua, tunawezaje kufafanua hekima? Naam, bila shaka, mahali pa kuanzia ni kile tunachokiona si tu katika Mithali 9, 10, bali pia katika Ayubu 28, 28, na mahali fulani katika Zaburi ambavyo siwezi kukumbuka tu kutoka juu ya kichwa changu.

Lakini ni mada inayojirudia. Kumcha Bwana ndio mwanzo wa hekima. Na hiyo ni wazi itakuwa kanuni muhimu tunapozungumzia hekima ya kibiblia.

Ni hofu ya Bwana. Kwa sababu tusipokuwa nayo, tuko katika hali mbaya. Na mjinga wa kibiblia, kama umesoma makala ya Dkt. Wilson kwa leo, mjinga mbaya zaidi wa kibiblia ni nabal ambaye jina lake ni msingi, samahani, ndio, nabal, neno ambalo ni msingi wa jina la kibiblia Nabali.

Na tunamkumbuka kutokana na kuwa mume wa Abigaili, ambaye ni mjinga mgumu, sawa, akimkataa Mungu na kukataa maagizo ya Mungu. Kwa hivyo huu ni mwanzo mzuri sana, lakini tunataka kuusukuma mbele kidogo. Nimeuita huu changamoto ya kufafanua hekima ya kibiblia, na ni changamoto kwa sababu, tukizingatia kile ambacho tumekisema na kukiongeza kidogo, ikiwa hekima ni mojawapo ya sifa za Mungu, wale wanaojua katekisimu, labda wengi hawajui tena, lakini moja ya mambo tunayojifunza kutoka kwa Katekisimu Fupi ya Westminster, wale wetu tuliokulia katika muktadha wa Presbyterian, ni kwamba hekima ni mojawapo ya sifa hizo kuu za Mungu.

Na je, kuwa hekima ni nguvu, haki, utakatifu, haki, wema, na ukweli, ndivyo mstari huo unavyokwenda. Hekima ni sifa ya Mungu. Unawezaje kufafanua sifa ya Mungu ambaye hana mwisho na safi kabisa, mtakatifu na asiye na makosa? Unajua, akili zetu zinazungukaje hilo? Swali zuri.

Ni sehemu ya changamoto yetu. Pili, tukizingatia nilichosema, tunapoangalia hata maandiko haya manne ya hekima ya kibiblia, yana maudhui na nia mbalimbali, kwa jambo hilo. Kwa hivyo una Mithali, ushauri wa msingi wa vitendo, na tutaangalia hilo hivi karibuni.

Una maoni kuhusu asili ya mwanadamu, lakini unapambana na maswali yasiyo na majibu. Unapataje ufafanuzi unaojumuisha yote hayo? Naam, waandishi wawili, hebu tupate muktadha, naamini, kitabu ninachotumia katika Utangulizi wa Masomo ya Biblia, ambacho wataalamu wa Biblia huchukua, iwe unapenda au hupendi. Na ni cha Gordon Fee na Douglas Stewart, ambao wote wawili walikuwa, walipoanza kuandika toleo la kwanza la maandishi haya, wakiwa maprofesa katika Seminari ya Theolojia ya Gordon Conwell.

Wamejitokeza, na hii ndiyo fasili ya Doug Stewart kwa sababu aliandika sehemu za Agano la Kale, zenye fasili nzuri, na mimi huipenda, ingawa waliibadilisha katika toleo la pili na la tatu. Ninarudi kwenye toleo la kwanza kwa sababu hii ni fasili nzuri. Ni taaluma.

Hekima haiji tu kwa furaha ikielea kwenye akili zetu. Ni nidhamu ya kutumia ukweli katika maisha kwa kuzingatia uzoefu. Na bila shaka, uzoefu wetu unahusisha mapambano yetu na kifo tunapokutana nacho katika marafiki au familia au chochote kile.

Inakabili na kushughulika kwetu na mateso ya kila aina. Pia ina maana kwamba tunafanya kazi kwa bidii sana kujua ukweli, na nitazungumzia zaidi kuhusu hilo baada ya muda mfupi. Kwa hivyo ni nidhamu ya kutumia ukweli katika maisha yetu wenyewe kulingana na uzoefu wetu.

Nadhani ni ufafanuzi mzuri, na naweza kukuuliza ujue hilo. Kwa hivyo pata alama nyekundu hapo juu, sawa? Hii ni moja ambayo unaweza kutaka kukariri. Tofauti, na tutazungumzia aina za wapumbavu baadaye kidogo, lakini upumbavu au upumbavu wa kibiblia hauna uhusiano wowote na uwezo wa kiakili.

Inahusiana na kama tunakubali au tunakataa maagizo ya Mungu. Ndiyo maana kitabu cha Mithali mara kwa mara kinasema, "Weka akiba amri zangu, kubali maagizo yangu, tafuta, tafuta, tafuta, na mambo haya yote ni sehemu ya mchakato wa kupokea maagizo ya Mungu." Hivyo ndivyo mtu mwenye busara atakavyofanya.

Mtu mjinga, baadaye, si kwangu mimi. Mimi ni bora kidogo kuliko hilo. Hilo silo tunalotaka kufanya.

Una maswali yoyote hadi sasa kabla hatujaendelea? Ndiyo, Rebecca. Kipengele tofauti cha mtu huyo. Mmoja wao alionekana kama uzinzi na kama mwanamke bora

na vitu kama hivyo, lakini basi, kama, sasa kwa kuwa ninajua zaidi kuhusu kitabu ninaposoma, kwa hivyo sijui.

Ndiyo, vizuri. Inakuwaje Sulemani aweze kuandika, kutokana na uhusiano wake na wanawake wengi, kuandika kauli kali kama hizo dhidi ya mwanamke mzinzi, hasa katika sehemu ya kwanza ya kitabu cha Mithali? Ndiyo, ni swali zuri, na pengine unaweza kusema vivyo hivyo kuhusu Mhubiri. Katika kitabu hicho, unamwona akiwa na nguvu sana kwa sababu amepitia uzoefu.

Nadhani ufafanuzi hapa unamfaa. Kwa kuzingatia uzoefu wake, ana mambo yenye nguvu ya kusema. Baadhi yetu tunapaswa kujifunza kwa njia ngumu kuhusu kile chenye busara, na ningependekeza kwamba labda Sulemani anazungumzia uzoefu fulani wenye uchungu sana, na maisha yake yamebadilika, na kwa huzuni amekuwa na hekima zaidi.

Hakika ndivyo ilivyo, ningependekeza, kuhusu Mhubiri. Tukisema Sulemani ndiye aliyeandika Mhubiri, tutazungumzia hilo baadaye. Lakini ndio, ni swali zuri.

Nitarudi kidogo kwa Sulemani baada ya muda mfupi, lakini ni swali zuri sana. Kuna kitu kingine chochote kabla hatujaanza kuuliza maswali? Ni jambo dogo tu, hili linaangazia swali letu la Sulemani. Tunaposoma 1 Wafalme 4, na kwa kweli nitarudia hilo kwa muda mfupi, kwa hivyo tena, ikiwa bado una maandishi hayo, haitaumiza kuipitia haraka 1 Wafalme 4 ambayo tayari tumeiangalia, lakini nataka kuipitia kutoka mtazamo mwingine sasa.

Hii ni baada ya maombi ya Sulemani ya kuomba hekima ya kuwatawala watu wake, na ni baada ya kesi hiyo ya majaribio inayoonyesha kwamba ana hekima ya kuwatawala watu wake kwa haki. Kisha mwishoni mwa sura ya 4, tuna kauli ifuatayo, kuanzia mstari wa 29, Mungu alimpa Sulemani hekima na ufahamu mwingi sana na ufahamu mpana usiopimika kama mchanga wa pwani. Sasa angalia mstari wa 32.

Alizungumza methali 3,000, na nyimbo zake zilifikia 1,005. Naam, unajua, hilo linakupa ufahamu wa matokeo haya mengi anayofanya katika mtazamo wa fasihi. Methali 3,000.

Unajua ni wangapi waliomo katika kitabu cha Mithali? Sio 3,000. Nadhani. Nilikaa chini na kuwahesabu mara moja kana kwamba sikuwa na kitu kingine cha kufanya zaidi.

Kuna methali zaidi ya 900 katika kitabu chetu zenye sura 31, sivyo? Kwa hivyo kulikuwa na safu kubwa ya vitu vya ziada ambavyo Sulemani alikuwa akitunga. Vivyo hivyo, zaburi. Anaandika zaburi.

Sio hivyo tu, kwa hivyo yeye ni mshairi wa aina bora zaidi, sivyo? Eleza mimea kuanzia mwerezi wa Lebanoni hadi hisopo inayoota kutoka ukutani. Unajua, hayo ni mambo mawili yanayosemwa kuanzia mkubwa hadi mdogo, kwa sababu mierezi ya Lebanoni ilikuwa mikubwa sana, na bila shaka hisopo ni mmea mdogo. Kwa hivyo Sulemani anaujua mmea wake.

Yeye ni mtaalamu wa mimea. Amechukua mtaala wake mkuu katika sayansi asilia, kama naweza kuwa mkorofi kiasi cha kupendekeza hivyo. Alifundisha kuhusu wanyama na ndege, reptilia na samaki.

Huyu ni mtu aliyeelimika sana, ukitaka kuiangalia hivyo, na atatumia vitu hivyo, hasa unaposoma sura za mwisho za Mithali zinazoweka tashbihi baada ya tashbihi baada ya tashbihi. Na tunajua hizo ni nini. Unajua, hii ni kama hii, hii ni kama hii, ikianzisha ulinganisho ambao kwa kweli hutumika kufundisha kitu.

Sulemani anatumia vipengele hivi vya ulimwengu wa asili kufanya matumizi ya kimaadili. Na kwa hivyo anachora nyanja mbili muhimu sana pamoja. Sawa, kwa hivyo, tunaye Sulemani anayefundisha mambo haya yote.

Unaposoma Mithali 25, mstari wa 1, inasema, watu wa Hezekia walikusanya Mithali za Sulemani. Sasa nitasema kwa nini nadhani ndivyo ilivyo baada ya muda mfupi, lakini tambua tu kwamba kuna mchakato hapa wa kukusanya kitabu hiki. Sio tu kwamba Sulemani aliamuru jambo zima kisha tukalipata.

Ameandika Mithali hizi zote. Watu wa Hezekia watafanya jambo fulani ili kuziweka katika muundo mzima wa fasihi, na kisha kuna nyongeza zingine za baadaye zinazoonekana mwishoni mwa kitabu. Mfalme Lemueli inaonekana ni mmoja wao.

Kile tulichonacho katika sura ya 30 na 31 kinaonekana kuwa nyongeza za baadaye. Hatujui ni lini hasa, lakini hapa kuna chati ndogo ambayo inaweza kutusaidia, tunafikiri. Hii hapa hapa.

Sasa, hebu tuangalie hili kwa muda. Tumemchunguza Daudi. Tumemchunguza Sulemani.

Hatujaingia katika ufalme uliogawanyika bado, lakini tutaingia, Bwana akipenda, baada ya Pasaka. Lakini mnamo 931, ufalme uligawanyika katika sehemu za kaskazini na kusini, na kwa hivyo una falme mbili za msingi zinazoendelea. Ufalme wa Kaskazini kimsingi utakuwa waasi, kimsingi.

Karibu miaka 200 baada ya mgawanyiko huu katika ufalme, tuna jambo muhimu sana linalotokea kwa sababu Waashuri wanakuja. Wanauchukua ufalme wa kaskazini kabisa, na wanauzingira Yerusalemu. Mwanamume anayeitwa Senakeribu.

Tutazungumzia hilo baadaye. Hilo litakapotokea, wacha nikushauri kwamba watu hawa wa Hezekia ambao wametajwa katika sura ya 25 wanajua vyema kwamba urithi wao wa kitaifa, kutoka kwa mtazamo wa kibinadamu, unatishiwa. Na unafanya nini unapofikiri utapoteza urithi wako wote, urithi wa fasihi, huku ukihakikisha unauhifadhi, sivyo? Na kwa hivyo labda kile ambacho watu wa Hezekia walikuwa wakifanya ni kuandika kwa uangalifu sana mambo haya ambayo walitaka kuyahifadhi iwapo Waashuri wangeyachukua yote na kuangamiza ufalme wao.

Tanbihi fupi hapa, ambayo haina uhusiano wowote na Agano la Kale au mengi. Nyote mnajua kuhusu Mauaji ya Kimbari na hofu za Mauaji ya Kimbari na ukweli kwamba jamii ya Wayahudi huko Warsaw, eneo maarufu la Warsaw, iliangamizwa kabisa. Sasa kuna hadithi ndefu, ndefu, na ndefu nyuma ya yote hayo.

Mamilioni ya watu wamekufa. Lakini hili ndilo jambo la kuvutia. Ulikuwa na kituo cha kitamaduni cha ajabu huko Warsaw.

Walikuwa wakitoa matamasha ya symphony katika getto hiyo kwa sababu kulikuwa na watu wengi wenye vipaji vya kisanii. Na jambo lingine lililotokea limetoka tu sasa. Limekuwa kama siri kwa sababu mambo hayo yaliandikwa kwa Kiyidi na Kipolandi.

Jumuiya ya wakazi wa Warsaw walijua kitakachowapata. Walihifadhi kumbukumbu. Waliandika historia yao wenyewe ya mateso na kifo chao na kuificha.

Waliificha chini ya majengo yaliyokuwa pale. Na bila shaka majengo hayo yalibomolewa. Hii ni Warsaw.

Na baada ya vita kuisha ndipo walipoweza kuchimba na kuchimba vitu hivyo. Kama nilivyosema, vimekuwa, kwa Kipolandi. Viko kwa Kipolandi na Kiyidi.

Kwa hivyo zimehifadhiwa nchini Poland. Lakini sasa zinatoka. Na ni historia nzuri sana.

Watu wanaoandika jambo hili, wakijua kwamba mwisho wao ulikuwa karibu, walikuwa makini kuliandika. Walikuwa makini sana kuliandika. Ninapendekeza kwamba labda hiyo ni kipande cha kisasa zaidi cha kile tunachokiona kikiendelea katika siku za Hezekia kwa sababu hawakujua kwamba Mungu angewakomboa.

Mungu anafanya hivyo. Senakeribu hachukui Yerusalemu wakati huo. Yerusalemu itaanguka baadaye.

Lakini labda ndivyo Hezekia anavyofanya. Wanaume wa Hezekia wanafanya. Kwa vyovyote vile, kati ya wakati huo na kuanguka kwa ufalme wa kusini mwaka 586 kwa Nebukadreza na Wababeli, tuna nyongeza kadhaa kwenye Kitabu cha Mithali.

Na nilisema muda mfupi uliopita hatujui hasa ni lini yanatokea. Lakini hilo linatupa wazo kwamba Roho Mtakatifu ametumia mchakato mrefu kutuletea kitabu hiki. Sio tu utunzi wa Sulemani wakati fulani.

Nick, endelea. Je, unapaswa kukariri chati hii? Chati itaonekana tena tutakapoanza kuangalia fasihi ya kinabii hapa. Jua tu kanuni iliyo nyuma yake.

Kwa hivyo ukitaka, fikiria kuhusu muda wa wakati. Hilo ndilo ninalotaka uone. Nataka uone muda wa wakati kati ya Sulemani mwenyewe na kile kinachotokea wakati mambo haya yanapoigwa na watu wa Hezekia, ikiwa hilo litasaidia kidogo.

Sawa. Unahitaji kuendelea? Muundo wa msingi wa Kitabu cha Mithali. Huenda unafikiri unapozama katika Mithali, hakuna muundo hapa kabisa.

Naam, ipo. Ipo. Na tunataka kuiangalia.

Na niseme hivi, kwa njia. Tukiwa tumeketi nyuma ya chumba, tuna mamlaka juu ya Kitabu cha Mithali. Kwa hivyo nina wasiwasi kutoa hotuba hii.

Dkt. Hildebrandt anajua Mithali ndani na nje. Na hazungumzii hapa kwa sababu angekuwa akifanya hivyo katika mihadhara sita au saba hivi. Ni vizuri kuondoka.

Sawa. Kwa vyovyote vile, tuna utangulizi. Utangulizi.

Na tutaangalia hili. Kwa hivyo turudi kwenye maandishi tena. Unajua, Mithali, kama nilivyojaribu kukuambia, ni kitabu cha maelekezo.

Ni kitabu cha kielimu. Na kama kila darasa, ikijumuisha hili, lina mtaala wenye malengo ya kozi. Angalau, kila darasa linapaswa kuwa na mtaala wenye malengo ya kozi.

Kimsingi, katika mstari wa pili hadi wa sita, tunasoma malengo ya kozi. Hebu tuyaangalie. Haya hapa malengo ya kozi yako kwa Kitabu cha Mithali na kozi hiyo ya mafundisho ya maisha yote.

Kwa ajili ya kupata hekima na nidhamu. Kwa ajili ya kuelewa maneno ya ufahamu. Kwa ajili ya kupata maisha yenye nidhamu na busara.

Huu ni mwendo wa maisha yote, sivyo? Unapoangalia malengo haya. Kufanya yaliyo sawa, ya haki na ya haki. Kutoa busara.

Neno la kuvutia. Unakumbuka Mwanzo 3, mstari wa 1? Na nyoka mwenye werevu, ujanja. Arumim.

Nyoka ni Arum. Hilo ndilo neno hapa. Katika hali hii, linatoa maana nzuri ya jinsi unavyotathmini maisha.

Ujanja. Busara. Rahisi.

Maarifa na busara kwa vijana. Wenye hekima na wasikilize na kuongeza maarifa yao. Wenye ufahamu na wapate mwongozo wa kuelewa Mithali na mifano.

Sio tu mambo ya msingi ya maisha, ambayo ni muhimu sana, lakini pia kuhamia katika sehemu za kufurahisha zaidi za mchezo wa kiakili, ikiwa utafanya. Kuelewa Mithali na mafumbo, misemo na vitendawili vya wenye hekima. Unaweza kusema, kwa kuelewa fizikia ya kwantumu.

Mambo hayo ambayo yako nje kidogo ya akili zetu. Na bado, wale wanaofanya fizikia ya kwantumu huyaona kuwa ni uchunguzi wa ajabu na wa ajabu kuhusu asili ya ulimwengu. Kwa hivyo huo ndio utangulizi wetu wa kitabu.

Na inaeleza mkondo wa masomo, ikiwa unataka kufikiria hivyo. Lo! Jambo moja baada ya jingine.

Kisha tuna, katika sura ya 1 hadi 9, kitengo kinachokaa chenyewe. Sawa? Kwa sababu Baba hapa anatukuza thamani ya hekima mara kwa mara. Sasa, moja ya mambo tunayoona katika sehemu hii yote ni, kama Rebecca alivyosema hapo awali, maonyo dhidi ya mzinzi.

Hekima kama sifa huonyeshwa na mwanamke. Na kama umesoma maandishi, unajua hilo. Yanaonekana katika sehemu kadhaa tofauti katika sura hii.

Lakini kinyume chake, kinyume cha Bibi Hekima, ni upumbavu wa kike. Na pia, katika sehemu kadhaa tofauti katika sura hii, tunamwona akipitia moja ya sifa zake mbaya zaidi, na hiyo ni uzinzi anaowaongoza watu, kwa sababu watu hunaswa kwa urahisi na vitu hivyo. Na vijana wanaonywa na Baba mara kwa mara, kaeni mbali na hili.

Inaonekana ya kuvutia. Inaonekana kama kitu unachotaka. Itakushusha chini kabisa kwenye vilindi vya kuzimu.

Sawa? Sasa, nataka tu kuangalia sehemu kadhaa katika sehemu hii, ingawa ningekuhimiza urudi huko, ili tu uone jinsi Lady Wisdom anavyofanya kazi. Sivyo? Sura ya 1, mstari wa 20. Wisdom, huyo ni Lady Wisdom, anaita kwa sauti kubwa barabarani.

Anapaza sauti yake katika viwanja vya umma. Sawa, jhamishe hadi Boston Common. Sawa? Na jaribu kuamua kama unapenda picha hii ya Lady Wisdom kwenye Boston Common.

Katika kichwa cha barabara yenye kelele, analia kwenye lango la kuelekea mjini. Anatoa hotuba yake. Hii hapa hotuba inakuja.

Bibi Hekima kwenye sanduku lake la sabuni, mkabala na Kanisa la Mtaa wa Park. Ninyi wajinga mtapenda njia zenu rahisi hadi lini? Wadharau watafurahia dhihaka hadi lini na wapumbavu watachukia maarifa? Kama mngaliitikia kemeo langu, ningalimimina moyo wangu kwenu. Ningaliwaambia mawazo yangu.

Lakini kwa kuwa mlinikataa nilipowaita, kwa kuwa hakuna mtu aliyesikiliza niliponyoosha sauti yangu, kwa kuwa mlipuuza, namaanisha, kumekuwa na aina ya kukataliwa kunakoendelea hapa, sivyo? Kwa kuwa mlipuuza ushauri wangu wote, mimi nitacheka msiba wenu. Nitadhihaki msiba utakapowajia. Mstari wa 29.

Kwa kuwa walichukia maarifa, wala hawakuchagua kumcha Bwana, wala hawakukubali shauri langu, wala walikataa karipio langu; watakula matunda ya njia zao, na kushiba matunda ya mipango yao; upotovu wa wajinga utawaua, na kuridhika kwa wapumbavu kutawaangamiza.

Sio sahihi kisiasa, unasema? Kuna maoni ya kuvutia sana kuhusu Mithali yaliyoandikwa na, nadhani ni Kenneth Akin katika mfululizo wa Biblia ya Masomo ya Kila Siku. Na anachukua kifungu hiki na kusema, hii inaenda kinyume kabisa na kile tunachotaribu kumfanya Mungu awe mwema, unajua, jinsi tunavyotaka kufikiria kuihusu. Lakini anasema, ikiwa kanisa halitapata tena hisia ya uharaka wa sura hii, kanisa halitakuwa na ufanisi kabisa.

Tunahitaji kuwa na hisia ya uharaka kwa watu wanaoelekea kwenye vilindi vya kuzimu. Kwa hivyo nakuachia hilo. Kwa sauti tofauti kidogo, hiyo inazidi kuongezeka, hiyo ni sura ya kwanza.

Hebu tuangalie sura ya nane, kwa sababu tuna hekima inayotujia tena hapa. Na hapa kuna jambo la ajabu sana linalotokea. Kuanzia mstari wa 22, hiyo ndiyo hekima katika sehemu ya uumbaji.

Hiki ni kifungu chenye changamoto, lakini nataka uone kitu ninaposoma sehemu zake. Bwana aliniumba mwanzoni mwa kazi Yake. Kabla ya matendo Yake ya kale, niliteuliwa tangu milele, tangu mwanzo kabla ya ulimwengu kuanza.

Na kisha inaelezea kazi za hekima kadri mchakato mzima wa ubunifu unavyoendelea. Na ni maelezo mazuri. Sawa, nilikuwepo alipoziweka mbingu mahali pake, mstari wa 27, alipoweka mawingu juu, mstari wa 28.

Sasa mstari wa 30 na 31, nilikuwa fundi kando Yake. Hilo, kwa njia, ni nomino ya umoja wa kiume kwa wale wanaopenda mambo ya aina hii. Nilijawa na furaha siku baada ya siku.

Hilo hutokea kuwa umbo la wingi wa kitenzi cha kiume. Kufurahi daima mbele Yake, kitenzi kimoja cha kike. Je, hili si jambo la kusisimua? Tunaona wingi katika Uungu hapa ukionyeshwa tu katika umbo la kitenzi na umbo la nomino pamoja na fundi.

Kitu kuhusu utajiri wa Mungu Muumba katika maumbo hayo ya kishirikishi ni wingi wa kiume, umoja wa kike, kufurahi daima mbele Zake, kufurahi katika ulimwengu Wake wote, na kufurahishwa na wanadamu. Kuzungumzia kuhusu shughuli za hekima na Mungu katika uumbaji. Kwa maneno mengine, kama sehemu ya Mungu wetu wa Utatu.

Paulo anaendelea na hili katika Wakolosai sura ya 1 anapozungumzia Yesu Kristo ambaye alikuwepo mwanzoni mwa uumbaji. Kabla Yake, kwa njia Yake, kupitia Kwake, vitu vyote viliumbwa. Paulo anarudi nyuma, ningependekeza, kwa jambo hili maalum.

Jambo moja zaidi nataka kusema kuhusu sura ya 1 hadi 9, na kisha tunahitaji kuendelea kutiririka moja kwa moja. Tumeona hekima na mzinzi katika sura hizi, na sasa wanaletwa ana kwa ana katika sura ya 9. Sivyo? Ana kwa ana. Hekima amejenga nyumba yake, amechonga nguzo saba, ameandaa nyama yake, amechanganya divai yake, na ametuma mwaliko.

Anasema, wajinga waje hapa, njoo, ule, unywe, uache njia zako rahisi, ujue maisha ni nini hasa. Dame Folly, kisha anaendelea kusema, kumcha Bwana ndio mwanzo wa hekima. Hiyo inatoka kinywani mwake.

Tena, utambulisho wa kibinadamu. Dame Folly, mstari wa 13. Mwanamke Upumbavu ana sauti kubwa, hana nidhamu na hana maarifa.

Anakaa mlangoni mwa nyumba yake, hasimama, anakaa. Anawaita wale wanaopita, lakini angalia mwaliko wake unianza kwa njia ile ile. Je, umegundua hilo ulipousoma? Dame Folly unianza kwa njia ile ile kama Lady Hekima.

Wajinga waje hapa kwa wale wasio na uamuzi. Tusipofikiria vizuri, tunaweza kushawishiwa kwa urahisi na Upumbavu, ambaye atapata mwaliko mzuri na wa kuvutia. Utaonekana mzuri juu juu.

Na tunaweza kupitia mfano, mfano, baada ya mfano wa watu ambao wamefuata njia hiyo. Kwa kufikiria, inasikika vizuri kuanza, lakini angalia anachoendelea kusema. Maji yaliyoibiwa ni matamu na chakula kinacholiwa kwa siri ni kitamu.

Kwa maneno mengine, mambo ambayo ni sehemu muhimu ya chaguzi mbaya maishani. Wizi, uzinzi, hayo labda yanaonyeshwa na chakula kinacholiwa kwa siri kuwa kitamu. Hawajui kwamba wafu wapo na wageni wake wako katika vilindi vya kuzimu.

Njia hiyo ya kuelekea chini, najua tunatumia mfano maarufu wa mteremko unaoteleza, lakini upo. Njia hiyo ya kuelekea chini ni ya polepole na ni chaguo zile tunazofanya uchaguzi kwa uchaguzi kwa uchaguzi wa vitu vinavyoonekana kuvutia tu, vinaonekana rahisi, vinaonekana kama vitaturidhisha kwa njia isiyoridhisha sana. Na bila shaka, mwisho wake ni wa kutuliza sana.

Naam, tunahitaji kuendelea. Hiyo ndiyo sehemu ya kwanza. Ndiyo, samahani, Kristen.

Hapana, tafadhali. Je, unafikiri kwamba sitiari hii ya uzinzi ina ulinganifu na Kristo kanisani na hiyo ilikuwa kama sitiari kama vile tusipompa Kristo heshima anayostahili, tunakuwa wazinzi, kama uhusiano mdogo wa ndoa? Ndiyo, je, onyo la uzinzi hapa lina viwango vingi vya matumizi? Je, ndivyo unavyosema? Kwa hivyo si tu dhidi ya uzinzi wa kimwili, bali dhidi ya ibada ya sanamu, ambayo ni uzinzi? Bila shaka. Unapoangalia agano la ndoa lililofanywa Sinai, ambalo tumezungumzia, unajua, hilo ni Mungu na watu wake na ni agano.

Ni agano la ndoa. Kwa hivyo ibada ya sanamu inaivunja hiyo vipande vipande. Na vivyo hivyo, Kristo na bibi arusi wake, kanisa, ni kitu kile kile kwa waumini wa Agano Jipya.

Hakika. Na Wakolosai sura ya 3 inatuambia uchoyo ni ibada ya sanamu. Kwa hivyo kuna kila aina ya mambo ambayo yatakuwa sehemu ya kurarua nyuzi hizo ambazo ni kitambaa cha uhusiano wetu na Kristo.

Ndiyo, swali zuri. Mambo machache zaidi kuhusu muundo. Katika sura ya 10 hadi 22, tuna mistari moja tu inayoelezea mambo muhimu.

Sasa, baada ya kusema hayo, angalia hoja zangu ndogo hapa. Kwanza kabisa, kama nilivyosema muda mfupi uliopita, sawa, dakika 15 zilizopita, sura sita za kwanza, 10 hadi 15, ni ulinganifu mwingi wa kinyume ambao unafaa sana katika kufundisha utambuzi. Nitasema zaidi kuhusu hizo baada ya muda mfupi.

Mwanzoni kabisa mwa hizo, je, haivutii kwamba unaposoma sura ya 10 hadi 12, haki, haki, ndiyo mada kuu? Namaanisha, ni mdundo thabiti katika sura hizo kwa sababu hilo, bila shaka, ni msingi wa mambo mengine yote haya. Na ni mstari mmoja baada ya mwingine unaozingatia hilo.

Na kisha kuna msisitizo mwingine wa kimaudhui pia. Ninakupa mfano mmoja tu hapa, na huo ni kwamba katika sura ya 16, tunaona mdundo thabiti wa ngoma hapo kuhusu wafalme na watawala na jinsi wanavyopaswa kufanya kazi. Mambo mazuri katika sura ya 10 hadi 22.

Ningekuhimiza usome methali kwa siku kwa maisha yako yote na uisome tu. Fikiria juu yake. Unaandika karatasi kwenye moja, lakini bila shaka, zimesalia 899.

Sura ya 22 hadi, samahani, 22, 17 hadi 24, 34 ni aina tofauti kidogo ya kategoria, na ni methali zinazolingana kwa kiwango kizuri katika maandishi haya ya Kimisri unayosoma katika ulinganifu wa Agano la Kale unaoitwa misemo ya Amenamapet. Na rasmi, hizi pia ni tofauti. Ni ndefu zaidi.

Sio tu mistari moja yenye mstari huu, mstari huu, na kisha inaisha kidogo. Ni maendeleo marefu. Labda ile ya kawaida ni maelezo ya ajabu ya mtu ambaye amekunywa pombe kupita kiasi.

Kama bado hujapata hilo, nenda ukasome. Ni maelezo marefu, maelezo ya kusikitisha. Basi, baada ya sura ya 24, tuna makusanyo zaidi ya wakati wa Sulemani na Hezekia, misemo kutoka kwa wahusika hawa wawili, Aguri na Lemueli, ambao kwa njia, wanavutia.

Hatuna muda wa kutumia muda nao, lakini wanavutia. Na kisha mwishoni mwa sura ya 31, mistari 22 ya mwisho ni acrostic yetu. Kama umewahi kuwa katika aina yoyote ya semina ya wanawake au darasa la Biblia la wanawake, bila shaka umekuwa na sehemu hii ya maandiko ikizingatiwa kwako kama bora.

Kwa sababu bila shaka, huyu ndiye mwanamke mwema, Eshet Chayil kama alivyosema kwa Kiebrania, ambaye hufanya kila kitu na kufanya vizuri. Watoto wake huamka kumwita mbarikiwa. Huamka asubuhi na mapema.

Anafuma, anasokota, anafanya kila kitu. Na si hivyo tu, anafundisha Torati. Mafundisho ya uaminifu, neno ni Torati, liko midomoni mwake.

Na unafikiri, siwezi kuwa hivyo kamwe. Naam, tunaweza kutamani, lakini nadhani kuna jambo kubwa zaidi linaloendelea hapa pia. Na nimejaribu kuliandika hapa.

Mwanzoni mwa andiko hili, tuliona msisitizo huu wa kina kuhusu mzinzi na upumbavu kama mzinzi pia. Na ningependekiza kwamba kufungwa huko kumeundwa mahsusi ili kuwa kinyume na hilo. Mzinzi ndiye tishio.

Upumbavu ni tishio. Atatishia maisha ya watu ambao ni watu wa Mungu. Lakini hapa kuna dawa.

Na hekima sasa inaonyeshwa kama mtu, ningependekeza, mwishoni mwa kitabu. Hakika, ni kitu ambacho sisi wanawake na wanaume, kwa njia, tunaweza kukiishi pia. Na nadhani hilo linakuja chini ya mwavuli wetu wa kuona hili sasa kama hekima mwishoni mwa kitabu.

Sasa, hiyo ni haraka sana, lakini hiyo inatupa labda hisia kidogo ya muundo. Tunahitaji kuendelea. Bado kuna mengi ya kufanya.

Hii ni sehemu ya kufurahisha ya hotuba ya leo. Ni kweli kabisa. Na lazima nikusimulie hadithi kidogo ili kuizungumzia.

Miaka iliyopita, labda miaka 20 iliyopita, niliulizwa kufanya semina ya saa sita kuhusu kitabu cha Mithali. Na nikawaza, nitafanyaje hivyo? Na nikakumbuka kwamba labda ingekuwa msaada ikiwa ningeweza kuchora baadhi ya Mithali. Kwa sababu, kwa kweli, unaposoma Mithali hizi, nyingi ni za kuchekesha tu.

Lazima utumie mawazo yako. Ni vichekesho vya maneno vya ajabu. Na vinawadhaki watu, kama mimi na wewe.

Na kwa hivyo nilifikiri, unajua, naweza kuchora baadhi ya Mithali hizi, na ikiwa nina mtu wa kunifanyia kazi ambaye ni msanii mzuri, hiyo itafanya tu kuwa uwasilishaji mzuri. Kwa hivyo nilimwendea mmoja wa marafiki zangu wapendwa, ambaye kwa kweli ni msanii mzuri, na nikasema, Celia, ninahitaji msaada. Na nikamweleza kile nilichohitaji kuwa nacho.

Na akafikiria kwa dakika moja, na akaniangalia, na akasema, huhitaji mimi kufanya hivi. Unahitaji kuwa na sanaa mbaya sana. Hilo litavutia umakini wa watu.

Uchora. Yuko sahihi. Nami nikachora.

Na kwa hivyo nimehifadhi uwazi huo mdogo wa matumizi ya ziada kwa miaka 20 iliyopita. Na niliziingiza tu katika PowerPoint yangu msimu uliopita. Baadhi yake, sio zote.

Kwa hivyo unapata nafasi ya kuangalia haya na kugundua yanachosema, sawa? Hii ni burudani yetu ndogo ya asubuhi. Ni ipi bora zaidi? Ni chemchemi, sawa? Unafikiri ujumbe wa Methali ni upi? Maneno yameenea. Ndiyo, hiyo ni kweli.

Na chemchemi imeenea. Mtu atafute haraka sana. Tunataka nusu ya kwanza tu.

Sura ya 10, mstari wa 11. Ndiyo, Mariamu? Naam, kinywa cha mwenye haki ni chemchemi ya uzima. Kwa maneno mengine, mtu anayesema vizuri atasambaza mambo yote ya ajabu ambayo maji huleta kwa watu.

Maisha mapya, na kadhalika. Hiyo ni nzuri kiasi. Vipi kuhusu hili hapa chini? Usiangalie bado.

Unafikiri inasema nini? Sawa, najua sanaa ni mbaya, lakini unaweza, namaanisha, tafadhali, hii ni nini? Huo ni moto mzuri, sawa? Na mbele ya moto kuna vitu vya kijani kibichi, na nyuma yake kuna? Ardhi iliyongua. Sawa. Methali inasema nini? Nani anayo? Endelea, Suzanne.

Mlaghai hupanga uovu na usemi wake ni kama moto unaowaka. Ndiyo, mlaghai hupanga uovu na usemi wake ni kama moto unaowaka. Naam, angalia hilo.

Ni, unajua, jaribu kutumia mawazo yako. Kama hupendi sanaa hiyo, tengeneza yako mwenyewe. Lakini, unajua, nyuma ya maneno ya mtu ambaye ni mkatili kimakusudi kuna uharibifu mkubwa.

Na unaweza kuona hilo hapa. Limeungua. Limeungua kabisa.

Tunaweza kusema mambo mengi kuhusu hilo. Unataka mengine machache? Utayapata iwe unayapenda au huyapendi. Maneno hayaenei tu, bali pia yanapenya.

Unajua, Mithali ina mengi ya kusema kuhusu nguvu ya maneno, sivyo? Mengi ya kusema. Nini kinatokea hapa? Ndiyo, najua umepata la mwisho, lakini hili ni nini? Hili ni kidogo, hili ni sanaa mbaya, nilikuambia. Nini kinatokea? Sema tena.

Mtu huyo anakula kitu, sawa, na anatakiwa kuwa na tabasamu kidogo usoni mwake, na kitu hicho kinatua wapi? Sehemu zake za ndani kabisa. Sasa, tafuta methali. Inasema nini? Ni 18.8, ikiwa huwezi kuisoma, Trevor.

Sikuipata, lakini je, ni ile unayokula kitu kwa siri? Naam, hiyo, ndiyo, lakini huenda usifikirie ile ile ambayo hii iko. Endelea, Kristen. Maneno ya msengenyaji ni kama vipande vya vyakula vya bei nafuu.

Zinaingia ndani kabisa ya mtu huyo. Ndiyo, je, nyote mlisikia hilo? Maneno ya umbea ni kama vipande vya vyakula vya kupendeza. Loo, tunapenda tu kuyasikia.

Hushuka hadi sehemu za ndani kabisa za mtu, na hufikiri hata kidogo kwamba hazibadilishi mitazamo yako kumhusu mtu huyo milele. Sawa, maneno hupenya, na yana uwezo wa ajabu wa kubadilisha jinsi tunavyowafikiria watu. Angalia imesemwa mara mbili, 26-22, kitu kile kile.

Unaelewa? Kuna jambo muhimu sana kuhusu hili. Na la mwisho, bila shaka, ni nini kinamotokea maskini huyo? Matumbo yake yanachomwa kwa upanga, sivyo? Maneno ya uzembe huchoma kama upanga. Maneno ya uzembe huchoma kama upanga.

Lakini ulimi wa mwenye hekima huleta uponyaji, ndio nusu nyingine ya huo. Unataka mengine machache? Utayapata. Huo ni mbaya sana.

Loo, unamjua huyu? Kama vile, sijui. Ni nguruwe. Hiyo ni nzuri sana.

Unajuaje kwamba ni nguruwe? Ana mkia uliopinda. Ndiyo. Sema tena.

Chris, uliipata? Chelsea. Ndiyo, mwanamke asiye na busara ni kama nguruwe mwenye pete ya dhahabu puani mwake. Ndiyo.

Vipi kuhusu hilo? Mtu aangalie 13-9. Ni wazi, kuna tofauti hapa, sivyo? Kwa sababu kuna taa upande mmoja, na kuna taa iliyozimwa upande mwingine. Somo la maadili ni lipi? Tunaona nini? Nani analo? Mary.

Ndiyo. Tafsihi yangu inasema, nuru ya wenye haki inang'aa sana, lakini hii ni sawa. Unasoma nini? Sawa, vizuri.

Labda iko karibu zaidi kwa vyovyote vile. Lakini taa ya waovu imezimwa. Kwa hivyo tunaendelea.

Hung'aa kwa uangavu au hufurahi. Taa ya waovu imezimwa. Sawa.

Ndiyo. Unaposoma Mithali, nami ningekuhimiza uisome, chora baadhi yake. Huenda ukakumbuka vizuri zaidi.

Sawa. Mambo machache zaidi tunayohitaji kufanya. Tukirudi kwenye ufafanuzi wetu, tunapozungumzia hekima ya methali, inahusisha mtindo wa maisha uliochaguliwa.

Na tena, hii inaangazia moja kwa moja ufafanuzi wetu. Inahusisha nguvu za uchunguzi, uwezo wa akili wa kutathmini, na juhudi za utashi wa kutumia ukweli. Nidhamu ya kutumia ukweli maishani kulingana na uzoefu.

Hilo ndilo hasa tunaloliona. Tunapaswa kutumia akili zetu kufanya hivyo. Tunapaswa kutumia utashi wetu kufanya hivyo.

Sawa. Na kumbukumbu. Kukariri maandiko ni mojawapo ya mambo muhimu zaidi unayoweza kufanya, amini au la.

Sasa, mambo machache zaidi tunayohitaji kupitia hapa. Dhana zingine zinazohusiana. Katika Mithali, utaona sio neno hekima tu, utaona maneno yafuatayo, na mara nyingi yanaingiliana kama sehemu ya ulinganifu huu unaofanana katika jinsi yanavyofanya kazi.

Maarifa. Tunaweza kutumia maisha yetu yote yaliyobaki kujifunza kuhusu kile ambacho Mungu ameumba, kwa sababu Sulemani, kwa mfano, atatumia taswira nyingi sana kutoka kwa ulimwengu anaoishi. Kwa hivyo si ujuzi tu wa neno la Mungu, ni ujuzi wa ukweli wote wa Mungu.

Nidhamu. Neno kubwa la Kiebrania ambalo linaweza kutafsiriwa kama mafundisho, mafunzo, karipio, marekebisho, au adhabu. Ni neno moja.

Ni musar. Lakini kulingana na muktadha wake, ina aina mbalimbali sana. Lakini jambo la kukumbuka ni kile ambacho nimekuambia hapa.

Mengi ya haya yanahusisha maumivu kidogo ya aina moja au nyingine. Hiyo ni sehemu ya mchakato wa kujifunza, kupitia maumivu fulani, iwe ni maumivu ya kukemewa na aibu ya hayo, au maumivu ya kukaa chini na kujifunza kitu na kuchukua muda kujifunza, au adhabu ya moja kwa moja ya mtu huyo mdogo katika kitabu cha Mithali inayoitwa fimbo, kwa sababu Mithali ina mengi ya kusema kuhusu fimbo ya nidhamu, na sidhani kama ni ya mfano. Uelewa.

Neno la Kiebrania ni neno linalomaanisha kutambua kati ya. Binah ni neno. Linatokana na umbo linaloitwa, umbo bain, ambalo linamaanisha kati ya.

Kwa hivyo binah atakuwa na hisia hii ya kubaini kati ya chaguo hili na lile. Busara. Naam, methali yetu tuliyoiangalia hivi punde, mwanamke asiye na busara, kwa maneno mengine, uwezo wa kufikiria kwa makini sana na kutathmini kinachoendelea, na kisha bila shaka kufanya maamuzi sahihi kinyume na yale yasiyofaa.

Na kisha hapa kuna neno letu la arum tena. Kuna nafasi ya kuwa werevu na werevu, tusije tukadanganywa na matapeli, kutumia suala la kisasa. Lazima uwe mkali sana ili kuepuka mambo ya aina hiyo.

Acha nichukue dakika mbili zaidi za muda wako na kukuhimiza usome kifungu hiki. Sanaa mbaya imechukua nafasi ya kusoma Mithali 4, 4-9, lakini ni kifungu kizuri kinachosema, kubali hekima kuliko yote, ingawa ilikugharimu yote uliyo nayo. Pata hekima, kwa sababu hekima itakulinda na hekima itakuongoza.

Sasa, nitaacha na hilo. Una mambo mengine mawili katika muhtasari wa hotuba yako, lakini yanajieleza yenyewe. Moja linazungumzia maneno ya Biblia kwa wapumbavu, na hapo ndipo kitabu cha Dkt. Wilson kinafaa sana, kwa sababu anayaweka yote kwa ajili yako, na hivyo unaweza kuyajua.

Na hatimaye, jambo la mwisho linazungumzia ulinganifu wa dhana, ulinganifu katika tukio kubwa, si mistari miwili tu, bali ulinganifu wa dhana kati ya unyenyekevu na

kiburi, ulevi na unywaji pombe kupita kiasi, ukweli, uwongo, n.k., n.k. Kwa hivyo angalia hizo. Utakuwa katika hali nzuri.

Na Mungu akipenda, tutafanya Ayubu Jumatano. Tena, katika siku moja, ni jambo la kusikitisha. Huyu ni Dkt. Elaine Phillips katika kozi yake ya Historia, Fasihi na Theolojia ya Agano la Kale, hotuba nambari 24.